

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM
Faculteit der Economische wetenschappen
Algemene Economie

FDI en groei: Vietnam onder de loep.

Phuong Anh Ho
299699

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
2 Economische ontwikkelingen in Vietnam	
2.1 Geschiedenis	6
2.2 Huidige economie	9
2.3 Analyse	10
2.4 Verwachting	10
3 Foreign Direct Investment (FDI)	
3.1 Definities	12
3.2 Historische achtergrond	12
3.3 Motieven	13
4 Foreign Direct Investment trend in Vietnam	
4.1 Data	15
4.1.2 FDI distributie	17
4.1.3 Effect van FDI	19
4.2 Ontwikkelingen	23
4.3 Aantrekkelijkheid	27
4.4 Nieuwe hervormingen	29
Conclusie	31
Afkortingen en eindnoten	34
Referenties	37
Tijdsplanning	40
Bijlage	41

1 Inleiding

Vietnam is een relatieve 'nieuwkomer' in de wereld van FDI. De Vietnamese economie heeft sinds de 'Doi Moi'-hervormingen in 1986 zijn deuren geopend voor buitenlandse investeerders. De ontwikkeling verliep geleidelijk, maar vooralsnog slaagde Vietnam erin om significante toevloed van FDI snel aan te trekken. Vietnam heeft mede hierdoor een opmerkelijke groei meegemaakt als een van de snelst-groeiende economieën in de wereld met een gemiddeld groeipercentage van 7 procent per jaar.

Naast de enorme economische ontwikkelingen in Vietnam, zijn de opmerkelijke uitspraken over Vietnam in het nieuws tevens de reden voor mij geweest voor het onderwerp van dit onderzoek. Voorbeelden van de krantenkoppen zijn: 'Vietnam snelst groeiende economie' volgens een onderzoek van PriceWaterhouseCoopers (2008), 'Vietnam volgende halte in lagelonenrace' Volkskrant (2006) en 'Vietnam favoriet boven China' Financieel Dagblad (2008). In het artikel 'China wordt te duur voor bedrijven' in de Volkskrant wordt vermeld: "Westerse investeerders noemen Vietnam 'het volgende China'" (Volkskrant, 2008). Een steeds vaker voorkomend verschijnsel is dat de productie van goederen van China naar Vietnam verhuisd. Dit houdt in dat de bij ons bekende label 'Made in China' langzamerhand vervangen wordt door 'Made in Vietnam'. Deze beweging in de wereldeconomie is voor mij erg interessant om nader te onderzoeken. Hierbij denkende aan vragen als: Kan FDI instromen de groei verklaren en kunnen deze successiefactoren eventueel toegepast worden op andere landen? Kan dit zorgen voor een verbetering van de internationale handel en uitkomst bieden voor de minder ontwikkelde landen? Er zijn verschillende manieren om de internationale markt te betreden, waaronder het aantrekken van FDI. Het aantrekken van FDI heeft samen met de handelsliberalisering aanmerkelijk bijgedragen tot de economische groei van Vietnam [Le Dang Doanh (2002), Dollar (1996); Dollar en Kraay (2004)]. Daarnaast is volgens de statistieken gepubliceerd op Central Institute for Economic Management (CIEM 2005) de bijdrage van de FDI sector in de economie van Vietnam significant en wordt de rol van FDI steeds belangrijker voor de Vietnamese economie. Bovendien deed de Secretaris-generaal op de conferentie van UNCTAD (2007) in Ha Noi de uitspraak dat het succes van Vietnam in het aantrekken van FDI momenteel wordt beschouwd als een van de helderste punten in de economie van het land.

Enkele belangrijke en opmerkelijke feiten over Vietnam.

'Doi Moi', de eerste liberalisering

In 1986 is door de socialistische Vietnamese regering een hervormingsbeleid ingevoerd, genaamd de Doi Moi. Dit was het begin van een (gedeeltelijke) vrije markteconomie en de globalisering in Vietnam. Dit had grote veranderingen in de economie als gevolg en vooral in de levensomstandigheden van de Vietnamese bevolking. Een belangrijke verandering was dat handelscontracten met alle landen werden toegestaan, wat tevens een opening voor economische integratie betekende. In 2001 werd met de VS een handelsakkoord gesloten en leidde in korte tijd tot een vergroting van de export.

In 2005 is het hoogste groeipercentage vastgesteld van Vietnam van het afgelopen decennium, 8.4%.¹ Deze plaatsing volgt China op de voet, het land met de hoogste groeicijfers ter wereld heeft een gemiddeld groeipercentage van 9,9%. Tevens is Vietnam in januari 2007 lid geworden van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), dit zorgde onder andere voor gemakkelijker toegang tot de buitenlandse afzetmarkten en een verbetering in het investeringsklimaat.

Overigens wordt China gezien als een wereldmacht, mede vanwege zijn lage lonen en een enorm onuitputtelijk reservoir aan goedkope arbeidskrachten. China heeft ruim 1,3 miljard inwoners met daar tegenover Vietnam met 85 miljoen inwoners. Echter ligt het percentage van de Vietnamese groei niet ver achter de groei in China.

Probleemstelling en deelvragen

Mijn probleemstelling is: *In hoeverre hebben FDI instromen bijgedragen aan de economische ontwikkelingen van Vietnam?*

Deze vraagstelling ga ik beantwoorden aan de hand van onder andere de volgende deelvragen:

- Wat zijn de economische ontwikkelingen in Vietnam?
- Hoe zijn deze ontwikkelingen ontstaan?
- Wat zijn de FDI stromen en wat zijn de aantrekkingsfactoren voor FDI?

¹ WDI, World Development Indicators

- Wat maakt Vietnam aantrekkelijk als investeringsland voor FDI?
- Wat maakt Vietnam niet aantrekkelijk als investeringsland en wat zijn de verbeterpunten?
- In hoeverre hebben sectoren met veel FDI instromen invloed op de economische- en werkgelegenheidsgroei?
- Wat verschilt deze invloed met sectoren met weinig FDI instromen?
- Is er verschil in het belang van FDI in verschillende gebieden?
- Hoe was de economie in Vietnam voor de hervormingen?
- Wat zijn de gevolgen geweest in Vietnam van de hervormingen?
- Hoe staat Vietnam ervoor ten op zichte van de andere ASEAN landen? Wat is de verwachting van de Vietnamese economie?

Het doel en aard van het onderzoek

Het onderzoek is voornamelijk gebaseerd op Vietnam en de rest van Azië. China wordt meermaals apart genoemd als benchmark, vanwege zijn enorme groei en status als wereldmacht. Wanneer Vietnam vergeleken wordt met een wereldmacht als China zal er een beter beeld gecreëerd worden van de enorme groei in een klein land als Vietnam. In dit onderzoek zal ik onderzoeken hoeveel invloed FDI instromen heeft voor de enorme groei in Vietnam. Hieruit zal blijken of FDI inderdaad verantwoordelijk is voor de enorme groei, of andere determinanten, welke terug te vinden zijn in de economie van Vietnam en andere Aziatische landen.

Onderzoeksproces

De probleemstelling zal ik beantwoorden aan de hand van de verschillende hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk is de inleiding, waarin het onderwerp, probleemstelling, het doel en aard van het onderzoek toegelicht zal worden. In hoofdstuk 2 beschrijf ik de geschiedenis voorafgaande de enorme economische groei in Azië en vooral ook gericht op Vietnam, de kernpunten zullen hierdoor naar voren komen, die van belang zijn geweest voor de economische groei. In hoofdstuk 2 zal ik verder ook aandacht besteden aan de hervormingen genaamd de 'Doi Moi' in 1986. Ook deze hebben voor belangrijke verbeteringen gezorgd in de economie. Wanneer deze vergeleken worden met de economische ontwikkeling van nu, zullen enkele belangrijke verschijnselen blijken.

Hieruit zal ook blijken dat FDI een zeer belangrijke rol heeft gespeeld in de economische groei, deze ga ik toelichten in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 3 is een inleidend hoofdstuk met theorieën van FDI, waarna in hoofdstuk 4 verdiept wordt in de FDI in Vietnam. In dit hoofdstuk zal tevens de FDI data gerelateerd aan mijn onderzoeksvraag, in de verschillende sectoren en regio's in Vietnam naast de (werkgelegenheids)groei geanalyseerd worden. Ten slotte zal ik een conclusie trekken aan de hand van de uitkomsten uit de data, theorie en analyse.

2 Vietnam

In dit hoofdstuk worden de economische ontwikkelingen en gebeurtenissen beschreven om zo een beeld te vormen over de economie in Vietnam. Verder worden de belangrijke punten van de 'Doi Moi' hervormingen en de toetreding tot het WTO besproken. Tevens worden de huidige economische situatie beschreven worden gevolgd met de verwachtingen. De enorme groeipercentages en economische ontwikkelingen zullen uit dit hoofdstuk blijken.

2.1 Geschiedenis en feiten voorafgaande van de economische ontwikkeling

Vietnam in feitelijke punten

Vietnam, officieel de Socialistische Republiek Vietnam, is een volksrepubliek met ruim 85 miljoen inwoners en is hierdoor het tweede grootste zuidoost Aziatisch land. Het land is onderverdeeld in drie grote regio's, geconcentreerd rond de grote steden. De hoofdstad is Hanoi in het noorden en de andere twee grote steden zijn Da Nang, in het midden van het land, en Ho Chi Minh city in het zuiden, het vroegere Saigon.

De bevolking is relatief jong, met ongeveer 29,4 procent van de bevolking jonger dan 15 jaar, 65 procent 15 tot 64 jaar en 5,6 procent boven de 65 jaar. Van de totale Vietnamese bevolking woont 73 procent op het platteland. De locale munteenheid waarmee in Vietnam betaald word, is de Dong, afgekort tot VND. Daarnaast is het gemiddelde BNP per inwoner in Vietnam 720 US dollar. Verder steeg in Vietnam de vraag naar consumptiegoederen, onder andere door de gestegen inkomens, maar ook door de internationalisering van de economie. Met als gevolg dat er een sterke stijging in de vraag ontstond naar buitenlandse merken.

Ter verbetering van de internationale wereldhandel, heeft de Vietnamese regering een meer open strategie gehandhaafd met economische handelsovereenkomsten. Mede hierdoor is Vietnam lid van verschillende internationale organisaties zoals de WTO, de Verenigde Naties, de Aziatische ontwikkelingsbank (ADB), het Colombo Plan, de Organisatie van Niet Gebonden Landen, het Zuidoost-Aziatische Naties (ASEAN) in 1995 en de Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) in 1998.

Economische achtergrond

De Vietnam oorlog bracht enorme schade en leed met zich mee en zorgde ervoor dat een goed beleid noodzakelijk was voor de wederopbouw van het land. De Vietnamese regering besloot daarom om de economie centraal te leiden, in de zogenaamde centraal planeconomie. Dit bracht de collectivisering van landbouwbedrijven met zich mee en daarbij werd overige activa openbare eigendom. De economische resultaten onder dit beleid waren uitermate slecht met een tekort aan voedsel en andere primaire goederen, zeer beperkte ontwikkeling in de industriële sector en weinig verbetering in de beschadigde infrastructuur en armoede. Daarnaast speelde wereldhandel nog geen rol en was Vietnam geïsoleerd van de rest van de wereld door beperkte handelsbetrekkingen.

'Doi Moi' in 1986

Geconfronteerd met de mislukking van het centraal plan systeem en vanwege het succes van de hervormingen in China, is in 1986 de 'Doi Moi'(vernieuwing) in het leven geroepen. Hiermee vond de eerste liberalisering plaats in de vorm van een hervormingsbeleid en een geleidelijke overgang van het centrale geleide plan economie naar een openmarkt economie. De toetreding tot de WTO was mede mogelijk gemaakt door de 'Doi Moi' hervormingen (gesteund door de United Nations Development Programme UNDP). Een van belangrijkste doelstellingen van hervormingen in Vietnam was het herstellen van de eigendomsrechten. In 1992 werd in de nieuwe grondwet het recht toegezegd om productiemiddelen te bezitten, een eigen onderneming op te richten en joint venture aan te gaan. Grondbezit bleef echter verboden. Voor buitenlandse investeerders betekende dit dat zij het recht kregen kapitaal of goederen in Vietnam te bezitten, echter mochten de bedrijven waarin zij geld investeerden niet genationaliseerd worden. Daarnaast werden handelscontracten met alle landen toegestaan, zoals onder andere een handelsakkoord met de VS in 2001, dat in kort tijd leidde tot een vergroting van de export.

Als gevolg van de hervormingen heeft de Vietnamese economie sinds 1986 een bijzondere groei doorgemaakt en de levensomstandigheden van de Vietnamese bevolking

opmerkelijk verbeterd. Het BNP (per hoofd van de bevolking \$ 190 in 1994) groeide tussen 1990 en 1994 met gemiddeld 8% per jaar.²

Een ander belangrijk onderdeel van de hervormingen in Vietnam was het stabiliseren van de inflatie. In 1988 was de inflatie ruim boven 160 procent op jaarbasis en in 1997 was dit nog minder dan 10 procent.

Verder is het liberaliseren van internationale handel en investeringen ook een belangrijke stap geweest in de Vietnamese hervormingen. Tot midden 1980 was de handel met het buitenland erg beperkt. De hervormingen hebben voor een verlaging in tarieven gezorgd en zodoende een verbetering van de internationale handel. Een indicator om deze verbetering te meten is in volume van de handel in constante prijzen in relatie tot de Bruto Binnenlands Product in PPP, deze is gestegen van 0.8 in 1989 tot 0.27 in 1997.³ Ook is er een sterke daling van de armoede geweest. Ondanks dat de verbeteringen beduidend zijn, zijn verdere hervormingen nodig om innovatie, duurzame ontwikkeling te bevorderen en verdere armoede te verminderen.

Aziatische crisis in 1997.

De aanleiding van de crisis op de Aziatische financiële markten was de devaluatie van de Thaise baht op 2 juli 1997, gevolgd door de daling van de munten van de omringende landen: Maleisië, Indonesië, de Filippijnen en verder naar het noorden, Singapore, Taiwan en Hong Kong. Als laatste daalde ook de munteenheid in Zuid-Korea. De crisis had twee oorzaken volgens onderzoek van de Aziatische Ontwikkelingsbank (ADB) namelijk de probleemkredieten, slechte management in de financiële sector en grote leningen in het buitenland met ongunstige productieve investeringsbestemmingen.⁴ De crisis had als gevolg dat de overheden miljarden aan overheidsteun uitgegeven hadden om de banken in leven te houden. Verder zorgde de crisis ook voor dramatische stijging in de werkloosheid, een groeiende sociale en politieke onrust en een verslechtering van de concurrentiepositie van veel Aziatische landen.

² Agentschap voor buitenlandse handel, <http://www.abh-ace.org/expor/>

³ David Dollar. 2002. "Reform, Growth and Poverty in Vietnam". The World Bank, Development Research Group. Macroeconomics and Growth : WPS2837

⁴ Rajiv Kumar and Bibek Debroy. 1999. "The Asian Crisis: An Alternative View" Asian Development Bank. Economic Staff Paper No.59

Toetreding WTO 2007

In maart 2007 is Vietnam toegetreden tot het WTO en is dit lidmaatschap een belangrijke stap geweest naar liberalisering van de Vietnamese markt. Een begin van vertrouwen in de Vietnamese overheid, een toentertijd corrupte, gebrekkige geplande overheid met gebrek aan transparantie in de regelgeving. Daarnaast zorgden nieuwe wetten voor een verbetering in het investeringsklimaat en werden zowel binnenlandse als buitenlandse investeerders gelijk behandeld.

2.2 Beschrijving van de economische ontwikkeling van nu

De snel stijgende inflatie in Azië is een zorgelijke ontwikkeling, die sociale en politieke onrust met zich meebrengt. De verwachting voor 2009 is dat deze zal matigen, maar dat neemt niet weg dat er grote economische gevolgen zijn voor de meeste landen in de regio door de hoge inflatie in 2008 (in Vietnam een percentage van 19,4%). In Vietnam is dan ook de hoogste stijging, gevolgd door Pakistan (11,3%), China (8,7%), Indonesië (8,2%). De landen die een betere controle hebben over de inflatie zijn Japan (1%), Zuid-Korea, Taiwan en Maleisië hebben een inflatiepercentage lager dan 5%.⁵

De hoofdoorzaak voor de hoge inflatie zijn de gestegen voedingsprijzen, als gevolg van de droogte in productiegebieden, minder oogstbrengrsten, geslonken voorraden en de stijgende vraag naar biobrandstoffen en voedsel (van vooral India en China). De groei naar voedsel is ontstaan vanwege de verbetering van de levensstandaard in verscheidene landen. Gemiddeld wordt meer dan een derde van het inkomen besteed aan voedsel, dit betekent dat een prijsstijging in voedsel grote gevolgen heeft voor de koopkracht.

Daarentegen is een prijsstijging in voedsel voor de landbouw voordelig, omdat er hogere inkomsten behaald worden. Prijsstijgingen in grondstoffen en energieprijzen hebben echter grotere gevolgen voor het inkomen.

Landspecifieke problemen hebben ook gezorgd voor de enorme inflatiestijging. Zo heeft in Vietnam een 'overhitte' economie, wat een ondergewaardeerde wisselkoers inhoudt en heeft een inadequaar monetair beleid gezorgd voor een inflatiestijging.

In China heeft een uitbraak van blauwwoerziekte bij varkens gezorgd voor een grote sterfte onder de varkenspopulatie dat de prijs van varkensvlees enorm heeft laten stijgen.

⁵ The Economist Intelligence Unit. 2008. "Asia Economy: Inflation Concerns"

Daarnaast zijn ook de prijzen van voedsel op de internationale markt gestegen. De Economist Intelligence Unit voorspelt een inflatie van 5,2 procent voor de hele regio (uitgezonderd Japan) in 2008, maar verwacht dat deze weer zal afnemen in 2009.

2.3 Analyse van de veranderingen van de economie van toen en nu

De Aziatische Ontwikkelingsbank heeft in maart de 'Asian Development Outlook (ADO) 2007' gepubliceerd. De Outlook bevat een uitgebreide economische analyse van 43 landen in Azië en Oceanië en bekijkt trends en verwachtingen van de regio in het kader van de ontwikkelingen in de wereldeconomie. Een belangrijk onderwerp in deze analyse is gewijd aan hoe ontwikkelde Aziatische economieën zich het best kunnen positioneren om maximaal te profiteren van internationale handel.

De regio als geheel groeide in 2006 met 8,3 procent, de hoogste groei in tien jaar. China en India droegen voor 70 procent bij aan die groei. ADO voorziet voor de regio een groei van 7,6 procent in 2007 en 7,7 procent voor 2008.⁶

Een special in dit rapport, getiteld 'Growth Amid Change in Developing Asia' laat zien dat landen die een snelle en duurzame economische groei doormaken niet alleen hun industrie met succes ontwikkelen, maar tegelijkertijd ook de dienstensector uitbreiden. Voor de meeste Aziatische landen is dit model de enige weg naar economische ontwikkeling.

2.4 De verwachting voor de toekomst

Wanneer er gekeken wordt naar de toekomst is de verwachting dat de wereldeconomie jaarlijks met 3,5 procent zal groeien tot 2020. Het Aziatische aandeel in de wereldeconomie zal toenemen van 35 procent in 2005 tot 43 procent in 2020.⁷

Door een verbetering in wetgeving, opleidingsniveau van de beroepsbevolking, arbeidsproductiviteit, ontwikkeling van informatie- en communicatietechnologie (ICT) en institutionele hervormingen in Azië, is de verwachting dat deze verbeterpunten zullen zorgen voor een hoger gemiddelde reële groei van het BBP. In de periode 2006 tot 2020 zal dit een vermoedelijke 4,9 procent bedragen.

⁶ www.adb.org, Asian Development Outlook 2007, Growth Amid Change in Developing Asia

⁷ Asian Development Outlook 2007, Economic trends and prospects in developing Asia

Daarnaast zal dat in ieder geval een nieuwe Aziatische crisis, zoals in 1997, uitblijven. De meeste landen beschikken over spaartegoeden en zien een daling in de buitenlandse schuld. Daarnaast beschikken veel landen over grote buitenlandse reserves om een speculatieve aanval af te slaan. Echter zal de hoge inflatie in Azië, zoals eerder beschreven in paragraaf 2.2, hogere productiekosten veroorzaken. Deze hoge kosten zullen producenten doorberekenen in de prijzen en heeft dus als gevolg dat de wereldwijde inflatie verder wordt aangewakkerd.

Voor China is de verwachting dat de groei in 2008 9,5 procent zal zijn, dit is twee procent lager dan in 2007, maar nog steeds een snelle economische groei in verhouding met andere landen.⁸

Een groot verschil met de crisis in 1997 is de opkomst van China. Het land neemt tegenwoordig 22 procent van de export van de Aziatische landen voor zijn rekening. In 1997 ging het nog slechts om 13 procent. Desondanks hebben ook de kleine landen hun export kunnen uitbreiden. Per saldo betekent de opkomst van China een stimulans voor de regio.

Verwachtingen Vietnam

De verwachting voor Vietnam is voor de komende twintig jaar een verdieping van de 'Doi Moi' hervormingen, dit duidt op democratisering van de sociale, economische en politieke omgeving. De verwachting is dat de economie jaarlijks met acht procent zal groeien en in 2010 de status van 'Middle Income Country' classificatie zal behalen. Vietnam is hard op weg een van de meest snel groeiende productielanden ter wereld te worden.⁹

⁸ The World bank : East Asia & Pacific Update - Testing Times Ahead, rapport van internet

⁹ The World Bank: Vietnam striving to become Middle Income Country

3 Foreign Direct Investment (FDI)

In de volgende paragrafen omschrijft de theorie die de verklaringen van FDI beschrijft, hieruit zal het belang blijken van FDI voor een gastland. Daarnaast wordt de motieven en determinanten besproken van FDI.

3.1 Definities van directe buitenlandse investeringen

Directe buitenlandse investeringen (FDI) worden beschouwd als een belangrijk middel ter stimulatie van de economische ontwikkeling en groei en tevens ter vermindering van armoede. De wetten en regels rondom de FDI activiteiten zijn relatief liberaal, naar onder andere het toelaten van 100 procent buitenlands geëigend bedrijven over een uitgebreid range van bedrijfssectoren.

Het IMF beschrijft directe buitenlandse investeringen als een internationale investering met als doeleinde het behalen van duurzaam belang van een land in een firma van een ander land. Het 'direct' slaat op het controle uitoefenen en eigendomsrecht over het goed waarin een men investeert.

3.2 Historische achtergrond tot directe buitenlandse investeringen

Directe buitenlandse investeringen werden eerst verklaard aan de hand van de portefeuilletheorie. Deze theorie gaat uit van kapitaal dat migreert van landen met een laag rendement op investeringen naar landen met een hoger rendement op investeringen. De theorie verliest zijn voorspellingskracht doordat de theorie ervan uitgaat dat er geen internationale kapitaalbewegingen plaatsvinden tussen landen.

Naast de portefeuilletheorie zijn er nog andere verschillende ontwikkelde theorieën aangaande directe buitenlandse investeringen. Onder andere de theorie van Hymer (1960), waarin hij het bestaan van directe buitenlandse investeringen verklaarde als gevolg van marktonvolkomenheden. Hymer wijdde dit aan twee factoren: ten eerste het verminderen of wegnemen van de internationale concurrentie tussen firma's. Ten tweede het streven naar maximale winsten door het gebruik te maken van voordelen van het land waarin geïnvesteerd wordt. In 1977 ontwikkelde Dunning zijn 'eclectic paradigm' of ook bekend als de OLI benadering. Dunning suggereerde dat een onderneming aan drie condities dient te voldoen om een multinational te vormen, gebaseerd op drie kernconcepten: eigendomsvoordelen, locatievoordelen en marktinternalisatie-voordelen.

Dit duidt erop dat een onderneming dient te beschikken over lange-termijn eigendomsspecifieke voordelen tegenover buitenlandse ondernemingen in de markt die zij bedienen. Als men spreekt over locatievoordelen gaat het over de voordelen die de keuze van een locatie verklaren, wat gebeurt aan de hand van aanwezige productiefactoren of overheidsbemoediging zoals tarifaire barrières. De laatste conditie waar een onderneming over dient te beschikken zijn de internalisatievoordelen, hiervan is sprake wanneer de productie meer winstgevend is binnen een onderneming dan de nettobaten verbonden aan marktonderhandelingen.

3.3 Motieven voor FDI volgens Dunning

Volgens de Amerikaanse econoom Dunning (1998) zijn er vier motieven om tot buitenlandse investeringen over te gaan. De vier motieven zijn: efficiency-seeking, resource-seeking, market-seeking en strategic-seeking. Efficiency-seeking investeringen zijn afhankelijk van de mogelijkheid om efficiëntievoordelen te behalen door gebruik te maken van verschillen tussen landen in de factorkosten. Resource-seeking investeringen worden gedaan om toegang te krijgen tot natuurlijke hulpbronnen daarom is de locatie afhankelijk van de middelen. Bovendien is de mate van schaarste en van toegankelijkheid van hulpbronnen op andere locaties een belangrijke factor bij de keuze van een locatie. Market-seeking investeringen zijn gericht op het vinden van nieuwe afzetmarkten om productieschaalvoordelen te kunnen behalen. En tot slot heeft strategic-seeking investeringen betrekking tot versterking van concurrentiepositie van de onderneming door innovatie op gebied van kennis of vaardigheden.

Determinanten voor FDI volgens analyse van Dunning

Gebaseerd op zijn analyse naar determinanten van directe buitenlandse investeringen identificeerde Dunning drie hoofddeterminanten: Marktkrachten, kosten en investeringsklimaat en worden onder marktkrachten ook marktgroei en marktgrootte verstaan. Er zijn talrijke onderzoeken gedaan naar determinanten van FDI en lijkt qua omvang en moeilijkheidsgraad te groeien. Het volgende stuk is ontstaan uit verschillende onderzoeken gedaan door Dunning(1973,1981), Root en Ahmet(1979), Argarwal (1980) en wat meer recente onderzoeken door Mirza en Giroud (2004), Nguyen en Houghton (2002), Pham, Parker et al (2005) en Phi Nguyen Lan 2006.

Samengevat kan er worden gezegd dat gastlanden met een grote binnenlandse markt, relatief veel volumes van FDI aantrekken. De grootte van de markt wordt bepaald aan de hand van het BBP per capita en de groeipercentages van het BBP. Naast dat er gekeken wordt naar de markt, wordt er ook gekeken naar de aanwezigheid van middelen, zowel natuurlijke middelen als arbeidskrachten. Ten slotte wordt er gekeken naar de voorzieningen in infrastructuur, transport en communicatie. Dit zijn op een rij de belangrijkste determinanten voor buitenlandse investeerders voor hun investeringsbeslissing. Naast de besproken determinanten spelen ook de politieke stabiliteit, transparantie van het beleid en een stabiele economische omgeving een rol in het aantrekken van FDI.

1999, terwijl de FDI instromen steeg van \$975 miljoen in 1999 tot \$1,2 miljard in 2002. De afgenomen stijging in FDI na 1995 kan deels toegeschreven worden aan een langzame implementatie van de hervormingen. Hierdoor werden investeerders geconfronteerd met moeilijkheden in het bedrijfsleven, het runnen van een bedrijf vanwege een moeilijke regelgeving, tarievendiscriminatie en beperkte handelsmogelijkheden. Het keerpunt hierin was de Aziatische financiële crisis in 1997. Tijdens de Aziatische booming periode in de jaren '90 waren vele investeerders geïnteresseerd in Vietnam voor het uitbesteden van voornamelijk uitvoerende bedrijfsactiviteiten en daarnaast als een nieuwe markt voor hun goederen, met als gevolg dat Vietnam een groot deel van de FDI aantrok. Dit zorgde er onder andere voor dat de omringende landen zoals Korea, Singapore, Thailand, China bedrijven moesten herstructureren, liquideren of fusies moesten vormen om zich staande te houden. Deze omstandigheden liet weinig ruimte over voor deze bedrijven om zich te concentreren op buitenlandse investeringen.

Naast de directe benadering van de invloed van FDI op de economische groei kan er ook gekeken worden naar het effect van FDI op de werkgelegenheidsgroei. Uit tabel 6 (Total labour force, zie bijlage) kan worden opgemaakt dat de bijdrage van FDI op de directe werkgelegenheid opmerkelijk klein is. Uit de tabel is namelijk af te lezen dat vanaf de periode 1980 tot en met 2007 er een constante toename in de bevolkingsgroei afspeelde. Echter, ondanks dat het effect van FDI op werkgelegenheid minimaal is, is de output van FDI in de industriële sector 36 procent in 1996 ten opzichte van staats- en privé ondernemingen in Vietnam, wat vervolgens oploopt tot 79 procent in 2006 (zie tabel 7 in de bijlage). Als we kijken naar het aandeel ten opzichte van het totale industriële output is het percentage 26,5 in 1996 en loopt dit op tot 44,2 procent in 2006. Dit kan deels verklaard worden doordat een groot deel van de FDI instromen geïnvesteerd werd in geavanceerde technologie en kapitaalintensieve ondernemingen in de FDI sector en kwam tot uitdrukking in een grote toename in de output. Het technologische aspect leidde tot een concurrentie tussen lokale bedrijven op technologische innovatie, met de verwachting dat de werkgelegenheidsgroei lager zal uitvallen en de industriële output steeds verder zal groeien met een bloeiende economische groei als gevolg.

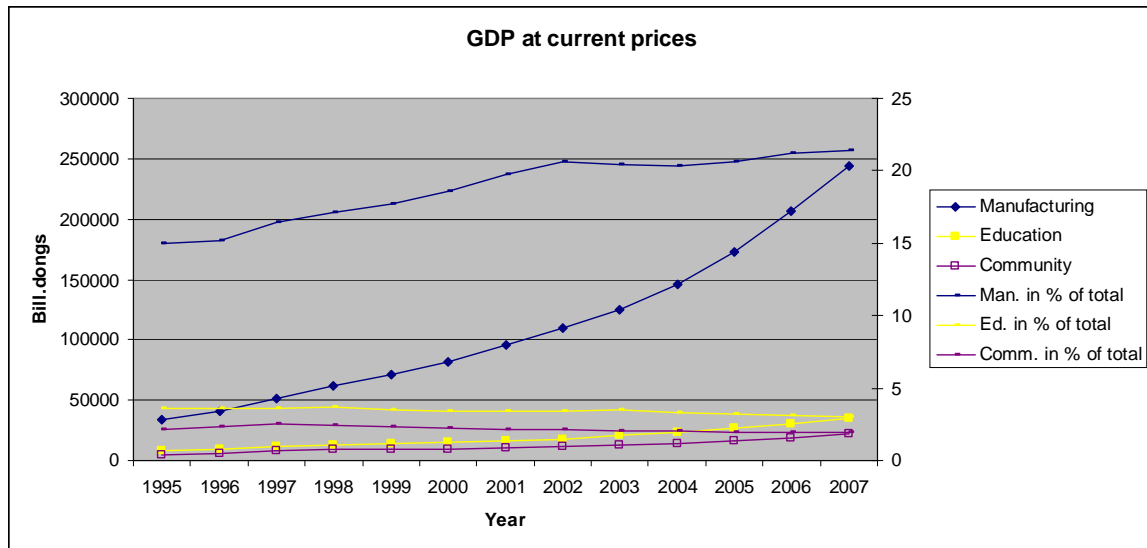
4.1.2 FDI distributie per sector en industrie

Zoals in eerdere hoofdstukken vermeld, heeft de Vietnamese investeringsklimaat sinds de 'Doi Moi' veel hervormingen meegemaakt en verandert van een agrarisch cultuur naar een industriële en meer dienstverlenende cultuur. Deze veranderingen zijn grotendeels ontstaan door de FDI instromen en de continueringkracht tot de industriële groei en economische diversificatie. Hoewel de eerste FDI stromen in de olie- en gassector geïnvesteerd werden, groeide deze al gauw verder uit naar de industriële sector, buitenlandse investeerders zagen Vietnam immers als een export platform. In de tabel 5 (zie bijlage) zijn de FDI stromen af te lezen naar verdeling van sectoren, met ook onder andere infrastructuur, bouwmarkt and toerist gerelativeerde investeringen. Hieruit blijkt dat in de jaren '88-'07 de geregistreerde FDI instromen in de industriële sector ruim 52 procent bedroeg, wat het merendeel van het totale geregistreerde investeringskapitaal betekende. Gevolgd door de financiële sector met 12,3 procent en hotels/restaurants met een percentage 7,65 procent.

Om de correlatie te achterhalen tussen FDI en de economische groei is het van belang dat er gekeken word naar sectoren met relatief veel FDI instromen en naar sectoren met relatief weinig FDI instromen. Allereerst kunnen de verschillende sectoren afgelezen worden uit de voorafgaande tabel 5 en komt de industriële sector hieruit voort als de sector met veruit de meeste FDI instromen. 'Opleiding en training', 'gemeenschappelijke, sociale en persoonlijke service activiteiten' zijn de sectoren met de minste FDI instromen. Hieronder zijn van deze drie sectoren de GDP afgebeeld met daarnaast van iedere sector het aandeel in het totale GDP van het betreffende jaar. Beginnend met de industriële sector, is zowel de GDP als het aandeel van het totaal een stijgende lijn van 1995 tot en met 2007. Hoewel bij zowel educatieve sector en de sociale sector ook een stijgende lijn is te zien in GDP en daalt het aandeel ten op zichte van het totale GDP. Dit zou betekenen dat bij alle sectoren het GDP stijgt door de jaren heen, maar bij de opleidingssector en sociale sector deze minder dan evenredig stijgt met het totale GDP. De stijgende GDP-lijn van alle sectoren heeft te maken met de verbetering van de GDP in de totaliteit, deze is deels te danken aan de FDI instromen, maar voornamelijk ook door de hervormingen in 1986 en handelsakkoorden, met de handelsintegratie van Vietnam met de rest van de wereld. Deze stijging is ook te zien in het aandeel van het totale GDP,

echter blijkt er een hogere stijging in de relatief veel geïnvesteerde FDI instromen ten opzichte van de lage FDI sectoren. Hieruit kan geconcludeerd worden dat FDI wel degelijk een invloed heeft op de economische groei binnen de verschillende sectoren.

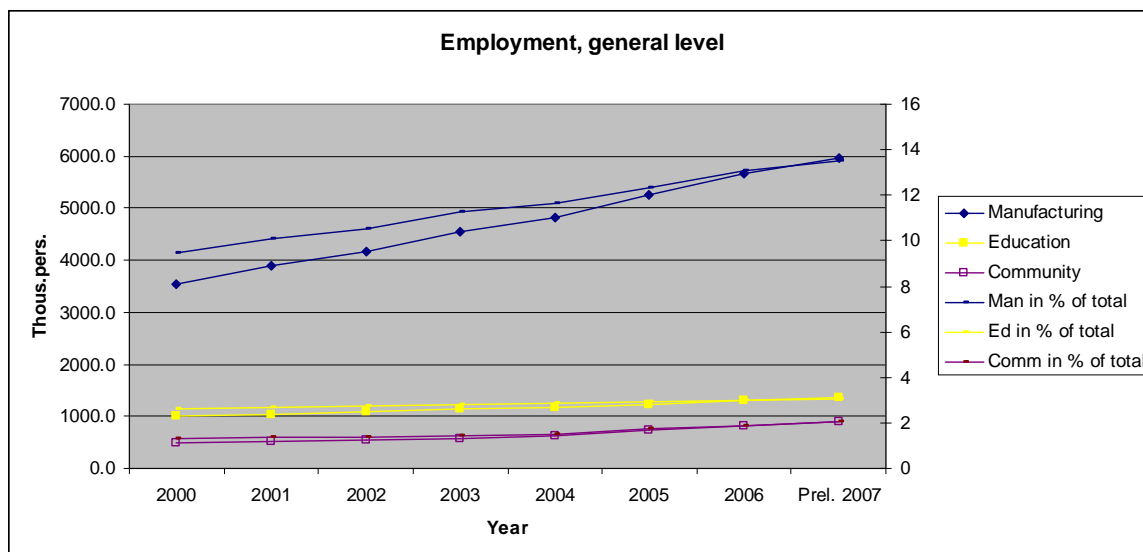
Figuur 2: GDP at current prices by kind of economic activity and share of total GDP



Bron: Tabel 8 en 9 (General Statistics Office)

Bij de volgende grafiek staan wederom de drie sectoren afgebeeld, in samenhang met de werkgelegenheid. Hieruit komt voort dat bij zowel de industriële sector als de educatieve sector en sociale activiteitensector een stijging afspeelt en ook bij het aandeel ten opzichte van het totale werkgelegenheid. Wat bovendien blijkt is dat de stijging in de werkgelegenheid van de industriële sector duidelijk groter is dan bij de andere sectoren. Dit duidt enigszins aan dat er een grotere groei afspeelt in de sector met veel FDI instromen dan bij sectoren met weinig FDI instromen.

Figuur 3: Employment, general level by kind of economic activity and share of total employment



Bron: International Labour Organization and General Statistics Office.

4.1.3 Effect van FDI

FDI stromen hebben een belangrijke rol gespeeld in de hervormingen en de Vietnamese economische groei sinds de 'Doi Moi' hervormingen. Bij deze veranderingen hebben buitenlandse investeerders een belangrijke rol gespeeld, vooral in de transformatie van de Vietnamese economie van landbouw naar industriële productie. Ondanks dat de FDI instromen zijn de afgelopen jaren gedaald, is het effect van buitenlandse investeerders bij de industriële ontwikkeling zeer sterk gebleven. De industriële output van Foreign Invested Enterprises (FIE's) werd zevenmaal vermenigvuldigd tussen 1995 en 2006 en vertegenwoordigde hiermee een aandeel van 38 procent van de totale industriële output in 2006, vergeleken met een aandeel van 25 procent in 1995. Bovendien bedroeg FIE's in 2006 bijna 13 procent van de totale Vietnamese economie, wat het dubbele percentage is van 10 jaar geleden. Om een beter totaalbeeld te kunnen vormen van FDI en het effect van FDI in Vietnam is het belangrijk om te kijken naar de samenhang met de verschillende economische activiteiten, zoals investeringen, werkgelegenheid en GDP.

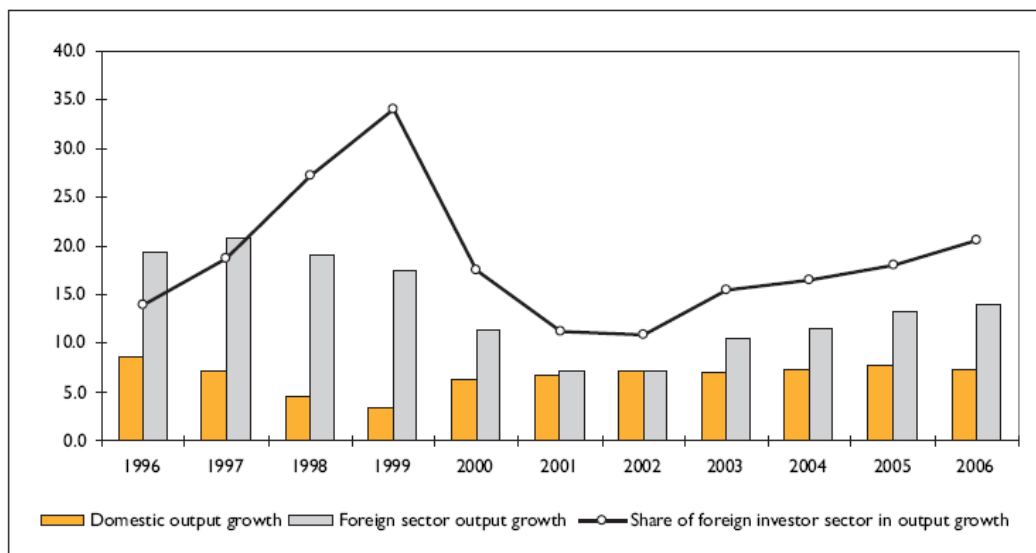
Investerings en kapitaal

Buitenlandse investeringen hebben een belangrijke rol gespeeld in de kapitalisatie. FDI grootte ten opzichte van het totaal bruto vast kapitaal was op zijn hoogst in de periode van 1991-1995 met een percentage van 16 procent, voordat het zakte naar 12 procent in 2001-2006. (zie figuur 4 onderstaand)

Een vooruitgang in de ontwikkelingen is dat buitenlandse investeringen in ondernemingen significant groter zijn dan de investeringen in de Vietnamese particuliere sector, gemeten in geïnvesteerd kapitaal en aantal werknemers per onderneming. Hoewel deze aantallen opgebloeid zijn de afgelopen jaren, bestaat de Vietnamese particuliere sector grotendeels uit grote aantallen klein en –midden bedrijven, met weinig erkende grote ondernemingen. Van alle nationale particuliere bedrijven, heeft 90 procent minder dan 50 werknemers in dienst in 2006. Dit in tegenstelling tot FIE's, waarvan 30 procent meer dan 200 werknemers in dienst heeft.

Een ander gegeven is dat het kapitaal per werknemer bij FIE's aanzienlijk groter is dan bij nationale bedrijven. In 2005 was het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal per werknemer is ongeveer \$25.000, - in FIE's, in verhouding met \$11.000, - in de Vietnamese particuliere sector. Het is aannemelijk dat de arbeidsproductiviteit in FIE's beduidend hoger zijn dan in andere sectoren.¹⁰

Figuur 4: Output growth by type of companies and share of FIEs in output growth



Source: General Statistics Office

¹⁰ General Statistics Office

Technologie en vaardigheden

Zoals meerdere keren eerder vermeld, heeft FDI een centrale rol gespeeld in de veranderingen van de Vietnamese economie. De stijgende vraag naar hoger geschoolde arbeid als resultaat uit de industrialisering van de Vietnamese economie verliep nominaal met de technologische ontwikkelingen. Naarmate de technologie steeds meer geavanceerd wordt en sectoren meer vaardigheidsintensief ontwikkeld worden, is er natuurlijk ook een stijgende vraag voor hoger geschoolde werknemers. Volgens the Department of Labour, Invalids and Social Affairs te Ho Chi Minh stad, zal de vraag naar ongeschoolde arbeid dalen van 32 procent naar 12 procent in 2010.

Trainingsprogramma's door buitenlandse investeerders zijn fundamenteel voor het opbouwen van kwaliteiten en vaardigheden en creëert competenties, hoewel dit altijd tekort zal komen aan de gevraagde hoeveelheid geschoolde arbeid. Deze tekortkoming zal dan gecompenseerd moeten worden uit hoog geschoolde arbeid uit hoger educatieve opleidingen. De investeringen in deze sector is er gelimiteerd mede dankzij beperkingen op de toetreding. Hierdoor heeft Vietnam nog niet het niveau bereikt om het centrum te worden voor R&D (Research and Development) door internationale TNC's. Een aantal FIE's proberen R&D activiteiten in Vietnam tot stand te brengen, hoewel dit grotendeels gaat om product and technologische innovaties meer dan het doel om duurzame innovatie te creëren.

Werkgelegenheid

FDI heeft in absolute aantallen banen gecreëerd in de Vietnamese FDI-sector in het afgelopen decennium. De hoeveelheid werknemers in FIE's is dan ook gestegen de afgelopen jaren met een verdrievoudiging van de hoeveelheid in de periode van 2000-2006 (zie figuur 5). Echter hadden FIE's in 2006 ruim 1,3 miljoen werknemers in dienst, dat in verhouding met het totaal aantal werknemers slechts 2,6 procent bedroeg in dat jaar. En hadden de positieve ontwikkelingen in de FDI sector nauwelijks invloed op het totaal.

Figuur 5: Employed population by ownership

Employed population as of annual 1 July by ownership and by kind of economic activity ⁽¹⁾								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Prel. 2007
Total	37609,6	38562,7	39507,7	40573,8	41586,3	42526,9	43338,9	44171,9
By ownership								
State	3501,0	3603,6	3750,5	4035,4	4108,2	4038,8	3948,7	3974,6
Non-state	33734,9	34510,7	35167,0	35762,7	36525,5	37355,3	38057,2	38657,7
Foreign investment sector	373,7	448,5	590,2	775,7	952,6	1132,8	1333,0	1539,6

Source: General Statistics Office

Dit verschijnsel kan verklaard worden doordat FDI grotendeels geïnvesteerd werd in technologische verbeteringen en kapitaalintensieve ondernemingen en daardoor in verhouding met het totaal aantal werknemers, minder werkgelegenheid creëert de FDI sector. Een andere verklaring kan zijn dat FDI of een positieve of een slechte impact hebben op de werkgelegenheid in een land. Aan de ene kant creëert FDI banen in nieuwe FIE's en aan de andere kant kunnen deze bedrijven door concurrentie of vervanging de lokale bedrijven aan de kant schuiven. Tevens kunnen FIE's soms hogere arbeidsstandaarden meebrengen naar het land van vestiging, zoals hogere loon en arbeidsovereenkomsten, wat arbeidskrachten minder aantrekkelijk maakt. De banen die gecreëerd worden, zal bestaan uit relatief te hoog geschoolde arbeid terwijl het arbeidsaanbod merendeels uit minder hoog geschoolde arbeiders. Daarnaast is er nog een risico dat wanneer bepaalde investeringen makkelijk verplaatsbaar zijn naar andere locaties dit voor onzekerheid zorgt in het banencircuit. Uit de data (zie tabel 9) en onderzoeken komt voort dat FDI geringe invloed heeft op de werkgelegenheid in Vietnam. Ook zoals hierboven (figuur 5) af te lezen is, is dat de FDI sector ongeveer slechts 2 procent bedraagt van de totale werkgelegenheid de afgelopen jaren.

Handelsintegratie en diversificatie van export

In 1986 had Vietnam te maken met een gesloten economie, buiten de gelimiteerde handel met leden van de communistische blok. Twintig jaar later is Vietnam volledig geïntegreerd in de wereldhandel en word zelfs een belangrijke exporteur voor diverse goederen. Beginnend met nauwelijks export en een gesloten economie, groeide Vietnam uit van \$7,3 biljoen in 1996 tot \$48,6 biljoen in 2007 en kwam Vietnam op de 48^e plaats te staan van de grootste exporteurs in de wereld in 2006¹¹. De Vietnamese economische

¹¹ Foreign Investment Agency and Ministry of Planning and Investments

integratie was grotendeels te danken aan de hervormingen, hoewel de grote FDI instromen de determinant is die integratie mogelijk maakte.

Een recentelijk ontwikkeling is de diversificatie van de Vietnamese productie en uiteindelijke ontwikkeling naar export van elektronica. Deze groei en diversificatie hebben voor Vietnam een hoge positie gewonnen als onderdeel van de waardeketen van de grootste TNC's in de wereld. China werd 'de Fabriek van de wereld' genoemd, hoewel Vietnam zichzelf gepositioneerd heeft als een competitieve alternatief en mogelijkheid tot uitbesteden van de productie in de waardeketen.

Overige impact

Een opvallend punt is, dat ondanks de FIE maar voor 4 procent tellen van alle ondernemingen in Vietnam, zij voor meer dan een derde bijdragen aan de overheidsinkomsten uit belasting. In 2002 bedroeg de totale belastinguitgaven betaald door FIE \$5,3 biljoen, in vergelijking met \$1,5 biljoen betaald door de particuliere Vietnamese sector. Wanneer we FIE's op andere opzichten vergelijken met particuliere ondernemingen, valt op dat de output van FIE's slechts 13 procent bedraagt met relatief hoge belastinguitgaven. Dit kan mogelijk verklaren dat FIE's meer winstgevend zijn ten opzichte van particuliere ondernemingen en daardoor een strikter belastingbeleid en hierin meegaand zijn.

Figuur 6: Tax paid by category of company

Tax paid by category of company (Billion dongs and percentage of total)						
	2000		2001		2002	
	Billion dongs	Percentage of total	Billion dongs	Percentage of total	Billion dongs	Percentage of total
State-owned enterprises	79907	55.8	103989	60.2	117824	52.1
Non-state owned enterprises	12297	8.6	14915	8.6	24194	10.7
FIE's	51045	35.6	53797	31.2	84207	37.2
Total	143249	100	172701	100	226225	100

Source: General Statistics Office

4.2 Ontwikkelingen

Op 1 januari 1998 is officieel de wet op buitenlandse investeringen doorgevoerd en heeft hiermee de economie geopend voor buitenlandse investeringen. Deze invoering heeft gezorgd voor afzonderlijke resultaten in sociaaleconomische ontwikkelingen in Vietnam. De wet op buitenlandse investeringen is na de invoering nog meerdere malen gewijzigd, gericht op het scheppen van een aantrekkelijk, transparant en efficiënt

investeringsklimaat met goede voorwaarden voor buitenlandse investeerders in de lange termijn. Het aantrekken van FDI speelt een belangrijke rol in de Vietnamese economie, omdat FDI bedrijven voor 13,3 procent van de BBP, 35 procent van de industriële economie, 23 procent van de export, 25 procent van de totaal staatsopbrengsten in 2001 bijdragen.

In de periode van 1988 tot 1995 hebben de buitenlandse directe investeringen in Vietnam sterke ontwikkelingen plaatsgevonden met snelle groei in grote projecten. Deze periode werd gevolgd door een drastische daling in de FDI en in 1998 een daling van 17 procent gevolgd met een daling van 60 procent in 1999. Ongeveer 800 projecten zijn ingetrokken of vervallen gedurende deze jaren en had enerzijds te maken met de Aziatische financiële crisis, maar anderzijds ook met de competitie op de markt. Wanneer er gekeken wordt naar andere Aziatische landen gedurende de crisis was de daling in Vietnam relatief aanzienlijk, daarnaast was het herstelproces in Vietnam ook langzamer en meer instabiel dan in de andere ASEAN-landen, vooral in 2001 en 2002.¹²

Hedendaags hebben 73 verschillende landen en economieën geïnvesteerd in Vietnam, waarvan het overgrote deel wordt verantwoord door Azië (64 procent), Europa (21 procent), Amerika en Caribische Zone (13 procent). Singapore is de grootste buitenlandse investeerder met 254 projecten and US\$ 6,9 biljoen geïnvesteerd kapitaal, gevolgd door Taiwan, Japan, Hong Kong en Zuid-Korea.

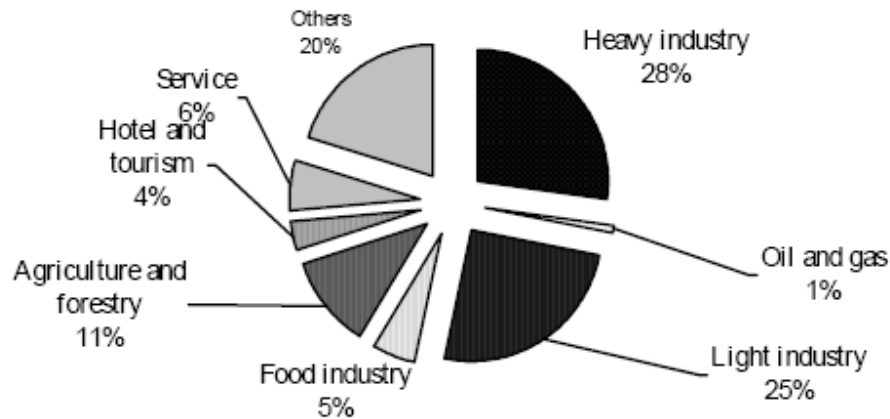
In tabel 2 in de bijlage, staan de top tien landen van investeringen in Vietnam. Dit zijn de vijf eerder genoemde Aziatische landen plus Frankrijk, Britse Maagdeilanden, Nederland, Rusland en het Verenigd Koninkrijk.

De buitenlandse investeringen zijn gericht op industrieën (olie en gas, productie en verwerkingsprocessen zoals kleding, schoenen, voedsel en drank). Deze industrie omvat 2.743 projecten met een geïnvesteerd kapitaal van US\$ 23 biljoen. Landbouw, visserijen en bosbouw hebben slechts een aandeel van 11 procent van het totaal (428 projecten) en 3,6 procent van het geïnvesteerd kapitaal. De tertiaire sector (Hotels, restaurants, transport, communicatie en andere service industrieën) bedraagt 21,6 procent van het

¹² 'Foreign Direct Investment in Viet Nam: Results, Achievements, Challenges and Prospect', Le Dang Doanh (2002)

totaal projecten en 40 procent van het geïnvesteerd kapitaal.¹³ (Zie onderstaande Figuur 7)

Figuur 7: Number of projects by sector as of 2 July 2002



Source: Vietnam Investment Review, No 563/July 29-August 4, and 2002.

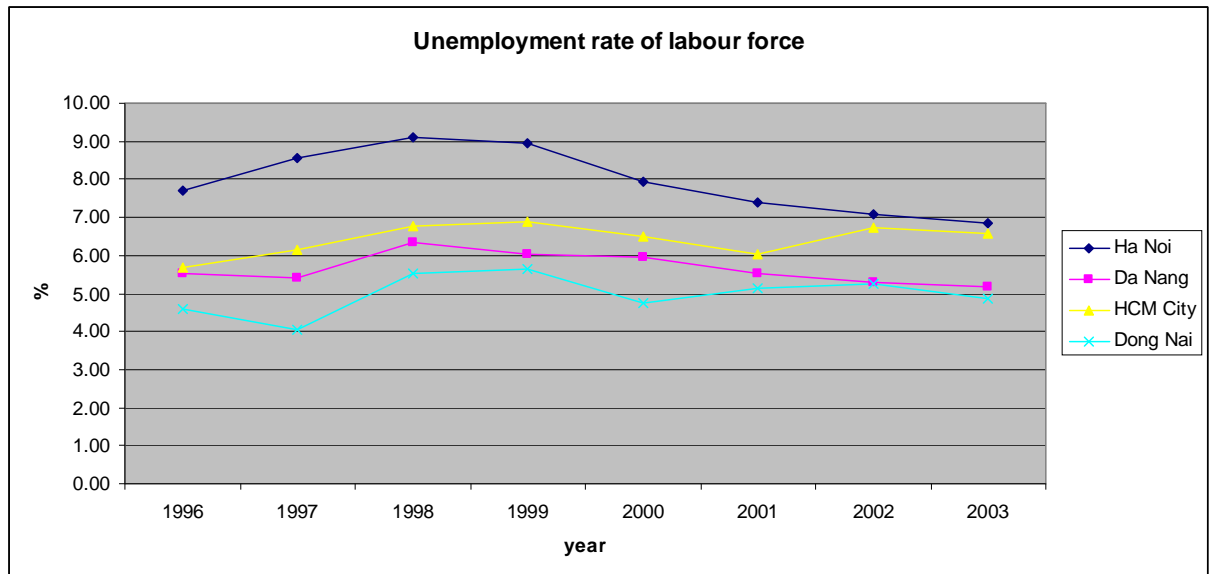
Buitenlandse investeringen zijn vooral geconcentreerd in de belangrijke economische gebieden (zie tabel 3 bijlage) zoals in het zuiden: Ho Chi Minh city, Dong Nai, Binh Duong, Baria Vung Tau en in het noorden: Hanoi, Ha Duong, Hung Yen, Hai Phong en Quang Ninh, daarentegen is er in midden Vietnam weinig FDI instroom.

Zoals eerder vermeld, hebben de FDI instromen geringe invloed gehad op de werkgelegenheid in Vietnam. Dit is aan te tonen door de werkloosheidspercentages in de verschillende regio's naast elkaar te leggen. Hieruit is af te lezen dat de werkloosheidspercentages van de vier grote steden globaal dezelfde verloop hebben. Dit komt tot uitdrukking in figuur 8, te beginnen met een piek in de jaren van 1997/1998 dat duidt op de Aziatische crisis van 1997 dat vervolgens voor veel werkloosheid heeft gezorgd. Na deze periode daalt de grafiek tot ongeveer het oude niveau. Opmerkelijk is het jaar 2000 waarin Ha Noi en Dong Nai beide een daling hebben van bijna 1 procent in de werkloosheid. Echter uitgezonderd van de piek vanaf 1997 zijn er geen uitzonderlijke pieken of dalen in het verloop van de werkloosheidspercentages voorgekomen ondanks de hoge FDI instromen in deze jaren (1997). In deze analyse wordt slechts gebruikt

¹³ Vietnam Investment Review: IMF, Conference on Foreign Direct investment Ha Noi, 2002.

gemaakt van de uitgegeven data met betrekking tot de jaren 1996 tot en met 2003 waar tevens de crisis een grote rol heeft gespeeld en de uitkomst daardoor enigszins vertekend kan zijn. Vanaf de jaren 2005 was er grote FDI instromen, maar deze werkloosheidspercentages zijn nog niet bekend en daardoor niet meegenomen in deze conclusie.

Figuur 8: Unemployment rate of labour force of working age by region



Source: General Statistics Office

Vergelijking China en Vietnam.

Wanneer er specifiek gekeken wordt naar Vietnam en China is er een duidelijk verschil op te merken in het economisch beleid. Merkwaardig is dan ook dat de FDI in China is gestegen gedurende de Aziatische crisis met de verwachting is dat dit continueert. Om te kunnen herstellen van de Aziatische crisis zal Vietnam de hervormingen moeten versterken en het investeringsklimaat te verbeteren om ook zo beter te kunnen concurreren met andere regionale economieën. China als WTO-lid (Vietnam werd pas in 2007 lid) en snelgroeïende economische ontwikkelingen was erg aantrekkelijk voor FDI instroom. Dit maakte China zonder twijfel een sterke concurrent, niet alleen ten opzichte van Vietnam, maar ook voor alle ASEAN-landen.

Resultaten uit FDI instroom

Buitenlandse directe investeringen hebben in Vietnam positief bijgedragen aan de ontwikkelingen op verschillende manieren, zoals het aantrekken van buitenlands kapitaal, positieve technologische overdracht, verbetering van financiële rekening op de betalingsbalans en, stijgende export en verbeterde toegang tot de internationale markt.

Wat vervolgens uiteindelijk leidde tot een verbetering van de betalingsbalans.

FDI heeft uiteindelijk niet voor de werkgelegenheid gezorgd dat verwacht was. Dit komt doordat een groot deel van de FDI is geïnvesteerd in de kapitaalintensieve industrieën en hierdoor geen uitzonderlijke bijdrage had aan de werkgelegenheid. Bovendien heeft Vietnam niet voldoende FDI aangetrokken ter verbetering van de infrastructuur, havens en andere vormen van het wegennet.

In 2001 stond in de nieuwe grondwet van Vietnam dat buitenlandse investeringen een toegevoegde waarde creëren aan de nationale economie, zodoende diende het aantrekken van FDI instroom passen in het beleid in Vietnam. In werkelijkheid hebben buitenlandse directe investeringen gezorgd voor het ontwikkelen van nieuwe industrieën, zoals olie en gasverkenningen en exploitatie, auto en motorindustrie, of opwaarderen van de andere industrieën zoals voedsel en drank, kleding en textielindustrieën.

4.3 De attractiviteit van Vietnam als investeringsland

Comparatieve voordelen.

Een van de sterke voordelen van Vietnam is de politieke en sociale stabiliteit. Daartoe heeft de PERC (Political and Economic Risk Consultancy) in Hong Kong Vietnam op de eerste positie geplaatst tussen de regionale landen. Daarnaast zijn er geringe problemen samenhangend met het geloof, taal of etnische geschillen. Als gevolg van de hervormingen (Doi Moi) heeft de Vietnamese economie enorme groei meegemaakt en macro-economische stabiliteit kunnen handhaven en de armoede kunnen terugdringen. De Human Development Index (HDI) heeft zich voortdurend verbeterd en heeft een positie behaald van 109 van de 173 landen. Bovendien is de koopkracht in Vietnam sterk gegroeid sinds de hervormingen in 1986. Tevens zijn de arbeidskrachten jong, gedreven en relatief goedgeschoolde arbeiders en de lage lonen, wat natuurlijk ook behoort tot een comparatief voordeel van Vietnam. Van de Vietnamese bevolking is 90 procent geletterd

en heeft gemiddeld 8 jaar scholing gehad.¹⁴ Daarbij komt dat Vietnamese werknemers erg loyaal zijn en het liefst bij een bedrijf blijven werken voor hun hele leven. Daarnaast is er nauwelijks verzuim en is de arbeidsmoraal hoog. Als laatste spelen bij de keuze voor de locatie van investeringen ook factoren zoals de strategisch en geografische ligging, natuurlijke bronnen een belangrijke rol.

Verder is de Vietnamese overheid medewerkend met de investeerders en bepleitend voor hervormingen en privatisering. De Wet van Foreign Direct Investment is allereerst ingevoerd in december 1987 en sindsdien vier keer herzien in 1990, 1992, 1996 en meest recentelijk in 2000, in reactie in het voorzien van de behoeften van de investeerders.

Om de buitenlandse investeringen in Vietnam beter te laten verlopen werd in 2003 het Foreign Investment Agency (FIA) opgericht. Dit is een onafhankelijke instantie dat zich richt op het geven van voorlichting over investeringsmogelijkheden en heeft vestigingen in Ho Chi Minh City en Danang. Daarnaast onder toezicht van het Ministerie of Planning and Investment.

De belemmeringen van Vietnam als investeringsland

Een opmerkelijk nadeel zijn de hoge belastingskosten die verbonden zijn met het zakendoen in Vietnam. Japan External Trade Organization (JETRO) publiceert regelmatig resultaten uit onderzoek waarbij de tarieven tussen de verschillende regionale landen werden vergeleken. In het onderzoek wordt gekeken naar de kosten van internationale telefoongesprekken, internetvergoedingen en zeehavens en tot de conclusie gekomen dat deze relatief hoog zijn. Vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting zijn 50 procent van het bruto inkomen en is hierbij ruim boven het regionale gemiddelde tarief.¹⁵

Verder heeft Vietnam een tweedelig tariefensysteem, dat wil zeggen dat er voor een buitenlandse investeerder een ander tarief wordt gehanteerd dan voor een lokale investeerder. Deze wordt belast volgens de Wet op Promotie van Binnenlandse Investerings. Weliswaar is er door de Vietnamese overheid beloofd het tweedelig tariefensysteem op te heffen voor de eenwording van de investeringen.

¹⁴ EVD website: 'Arbeidsmarkt: Vietnam'.(2008) Nummer: 146105

¹⁵ JETRO website: White Paper on International Trade and FDI. (2008)

Samengevat en volgens de vier investeringsmotieven van Dunning is er in Vietnam sprake van *resource-seeking*, vanwege de verbetering van de relatief jonge arbeidskrachten in Vietnam, welke tevens zijn gegroeid en gedreven zijn. Daarnaast is er ook sprake van *market-seeking*, vanwege de relatief nieuwe openstelling en enorme groei van de Vietnamese economie. Vietnam wordt onder andere door die reden gezien als een nieuwe potentiële afzetmarkt. Een determinant waar deels geen sprake van is, is de *efficiency-seeking* aspect, omdat de belastingkosten en overige kosten uiteindelijk relatief vooralsnog hoog zijn. Daarnaast heeft Vietnam ook een tweedelig belastingstelsel wat nadelig is voor buitenlandse investeerders. Van *strategic-seeking* is ook nauwelijks sprake vanwege de gelimiteerde investeringen in educatieve en trainingssector (zie bijlage tabel 5). Er wordt wel geïnvesteerd in innovaties, maar dit gebeurt meer op technologisch gebied dan op kennis en vaardigheden.

4.4 Nieuwe hervormingen.

In de ADO (2008) wordt de investeringsontwikkeling beschreven als opgebouwde investeringsimpuls door economische integratie. De goedgekeurde FDI stromen steeg met 56 procent, 20,3 biljoen US dollars, in januari 2008 ten opzichte van het jaar ervoor, zodoende een stijging in het belang van FDI.¹⁶ Voor het aantrekken van FDI instromen is het een vereiste voor Vietnam om een aantal hervormingen door te voeren om de aantrekkelijkheid in Vietnam te verbeteren. Tevens is de oplopende internationale concurrentiestrijd met China en de overige ASEAN-landen een belangrijke beweegreden geweest om de hervormingen sneller door te voeren. Een belangrijke wijziging is het herzien van het rechtssysteem volgens de internationale overeenkomsten die in het kader van het tweezijdig handelsakkoord Vietnam - VS zijn aangegaan.

Daarnaast het verbeteren van de infrastructuur, vooral in het aanbod van energie en schoon watervoorziening. De vergoedingen voor openbare diensten en goederen zoals internet en havens, verminderen en extra vergoedingen dient afgeschaft te worden. Een ander punt op de agenda is het verbeteren van de kwaliteiten van de arbeidskrachten, samen met extra scholing of omscholing. Hier kan gekeken worden naar het leren van vreemde talen, het verbeteren van de gezondheid en leren van discipline.

¹⁶ Asian Development Bank website: Outlook 2008

Een van de hoogste prioriteiten is de internetverbinding. Er is namelijk in het buitenland onvoldoende informatie over de investeringskansen en het investeringsklimaat in Vietnam, het verstrekken van de informatie is nodig voor het aantrekken van FDI. Daarom is internetverbinding een van de hoogste prioriteiten, internet gaat wereldwijd en is een massamedium, tevens ook het meest gebruikte communicatiemiddel ooit.

Conclusie

Het doel van mijn scriptie was om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag: *In hoeverre hebben FDI instromen bijgedragen aan de economische ontwikkelingen van Vietnam?*

Het eerste hoofdstuk is een inleidend hoofdstuk naar de rest van het onderzoek om de lezer een beter beeld te geven over het onderwerp en de keuze daarvan. In het tweede hoofdstuk worden de feiten en veranderingen die van belang zijn in een nader onderzoek besproken. Uit dit hoofdstuk is gebleken de integratie van Vietnam in de internationale economie begon bij de Doi Moi hervormingen in 1986 en de toetreding tot WTO in 2007 ook een belangrijke rol speelde in de economische groei en het aantrekken van FDI. Het derde hoofdstuk vormt een inleiding voor FDI in Vietnam. In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de theorie achter FDI, hierbij denkend aan de definitie, motieven en structuur van FDI. Samengevat zijn de motieven voor FDI het verkrijgen van efficiëntievoordelen, nieuwe hulpbronnen, nieuw marktaandeel en nieuwe strategieën tot verbetering in de concurrentiepositie. Hieruit volgt het onderzoek naar FDI in Vietnam in hoofdstuk vier. Dit hoofdstuk begint met de absolute data in US dollars en de relatieve percentages ten opzichte van BBP. Tevens worden er aanpassingen gedaan in de hervormingen voor aanhoudende verbeteringen in de Vietnamese economische ontwikkelingen. Ten slotte volgt de analyse van de onderzoeken naar het effect van FDI op de economische (werkgelegenheids)groei.

Hieruit kon ik enigszins de conclusie trekken dat de eerder gedane onderzoeken vaak een focus hebben op een aantal determinanten van de economie. Er is veel onderzoek gedaan naar groeideterminanten zoals: beschikbare arbeid, kapitaal, technologische vooruitgang en natuurlijke hulpbronnen. Deze determinanten hebben allen gezorgd voor een aanzienlijke groei sinds Vietnam haar economie opende voor het buitenland. Echter wanneer deze groei vergeleken wordt met de regionale landen, zijn deze relatief minder dan de omringende landen. Het optimisme in de verscheidene krantenkoppen zijn daardoor niets meer dan kreten. Wel zijn de hervormingen een hele goede start geweest tot economische groei en beloofd dit nog veel voor de toekomst.

Belang van FDI in Vietnam.

In de literatuur wordt ook herhaaldelijk het belang van FDI genoemd, deze zal namelijk bijdragen aan de economische groei van het gastland door verbetering in kapitaal, technologie, management en marketing vaardigen. Volgens officiële statistieken is de bijdrage van FDI voor de Vietnamese economie significant en een steeds belangrijker wordend component voor de economische groei. In 2000 was de bijdrage van de FDI sector in het BBP ongeveer 13,2 procent en steeg tot 15,9 procent in 2005. Wanneer de groeipercentages van de verschillende sectoren vergelijken, heeft de FDI sector een beduidend hoger groeipercentage dan de andere sectoren, namelijk een groei van 11,4 in 2000 tot 13,2 procent in 2005 (CIEM 2005).¹⁷

De invloed van FDI op de economische ontwikkelingen is ook aan te tonen door de verscheidene invloeden van FDI op economische activiteiten. Deze zijn uitgebreid beschreven in hoofdstuk 4. Maar kortgezegd is er een positief effect op de productiviteit, onder andere door de output van FIE's die hoger zijn uitvallen dan de output van de particuliere sector. Daarnaast is de technologie verbeterd en zijn ook de belastinginkomsten voor de overheid gestegen vanwege de FDI instromen. Daarentegen is een verrassend element hierbij de invloed van FDI op de werkgelegenheid. Doordat een groot deel van de FDI geïnvesteerd werd in kapitaalintensieve projecten betekende dit een minder grote stijging in de werkgelegenheid dan verwacht. Wanneer er gekeken wordt naar de verandering in werkgelegenheid tussen verschillende sectoren, blijkt dat de industriële sector (met veel FDI instromen) een relatief grotere groei bedraagt dan sectoren met weinig FDI instromen. Op landelijk niveau heeft FDI veel invloed gehad op de economische groei en minder op de werkgelegenheid. Op regionaal niveau lijkt er geen significante band te zijn tussen FDI instromen en de werkgelegenheid, maar dit is slechts gebaseerd op de jaren 1996-2003. Kijken we naar de sectoren los van elkaar, zien we een groot verschil tussen de sectoren met veel FDI en sectoren met weinig. Dit betekent dat FDI enigszins invloed heeft op de werkgelegenheid.

¹⁷ Development and Policies Research Centr (DEPOCEN): FDI in Vietnam: An overview and analysis the determinants of spatial distribution. Nguyen Ngoc and Nguyen Thang. Paper No. 1921 (2007)

Op de vraag of successiefactoren toegepast kunnen worden op andere landen, is een tekortkoming in de huidige theorie en zal nog onderzoek naar gedaan moeten worden. Naar mijn visie is er een dynamieke beweging in de handelsstromen tussen de investerende landen en gastlanden. Westerse investeerders zien in Vietnam 'het volgende China'. De volgende halte in de lage lonenrace zou Cambodja kunnen zijn. Cambodja heeft nog lagere lonen en is vooral aantrekkelijk voor kledingfabrikanten, Cambodja zou dan 'het nieuwe Vietnam' genoemd worden. Toch is een verschuiving naar een 'goedkoper' land niet altijd voor de hand liggend voor buitenlandse investeerders. Een verschuiving gaat gepaard met bij aanvang hogere kosten van arbeiders en importgoederen. Indien deze factoren samen met de motieven voor investering in overweging worden genomen, is het een mogelijkheid dat de beweging in handelsstromen circuleert naar steeds goedkopere, arme landen met soortgelijke economische condities bevind om zo te leiden tot een verbetering in de wereldeconomie.

Afkortingen en eindnoten

Economische termen

BNP = Bruto Nationaal Product

Het BNP is een veel gebruikte maatstaf voor de grootte van een economie. Het heeft betrekking tot de totale geldwaarde van goederen en diensten die worden geproduceerd door de bewoners van een land, ongeacht of ze in dat land werken of niet. Dit wordt meestal jaarlijks gemeten tegen marktprijzen. Om de welvaart in een land te meten wordt het BNP omgerekend per hoofd van de bevolking in US dollars.

BBP = Bruto Binnenlands Product

Het BBP heeft betrekking tot de totale geldwaarde van geproduceerde goederen en diensten in een land. Ook het BBP wordt meestal jaarlijks gemeten tegen de marktprijzen.

FDI = Foreign Direct Investments (Nederlands: Directe Buitenlandse Investerings, DBI)

Directe buitenlandse investeringen wordt door het International Monetair Fonds beschreven als een internationale investering die gemaakt wordt door een land, het thuisland, met als doel het behalen van een duurzaam belang in een firma in een ander land, het gastland.

HDI = Human Development Index

De HDI is een index van de menselijke ontwikkeling (ook wel ontwikkelingsindex genoemd). Deze index meet de gemiddelde prestaties van een land verdeeld in drie hoofdgroepen: Volksgezondheid (gemiddelde levensverwachting), kennis (analfabetisme en educatie) en levensstandaard (Bruto nationaal product per hoofd en koopkrachtpariteit).

PPP = Purchasing Power Parity (Nederlands: koopkrachtpariteit)

De koopkrachtpariteit is een deflator en een omrekenfactor voor valuta die effecten van prijsverschillen elimineert. Hierdoor kan de variëteit prijsniveaus in verschillende landen met elkaar vergeleken worden.

Organisaties

ADB = Asian Development Bank (Nederlands: Aziatische Ontwikkelingsbank)

De Asian Development Bank is een multilaterale ontwikkelingsbank met het oog op het inkrimpen van de armoede in Azië en de Oceanie met behulp van het verstrekken van leningen voor diverse ontwikkelingsactiviteiten.

ADO = Asian Development Outlook

De Asian Development Outlook is een uitgebreid economische analyse van 43 landen in Azië en Oceanie gepubliceerd door de Asian Development Bank. Hierbij wordt er gekeken naar trends en verwachtingen van de regio in verband met de ontwikkelingen in de wereldeconomie.

ASEAN = Association of Southeast Asian Nations

De ASEAN is een organisatie opgericht op 8 augustus 1976 in Bangkok oorspronkelijk door 5 landen: Thailand, Singapore, Filippijnen, Indonesië en Maleisië. Later volgden Vietnam, Cambodja, Laos, Brunei en Birma en telt dus tien landen in Zuidoost-Azië. De organisatie heeft als doeleinde het bevorderen van de economische groei en van de culturele, sociale en politieke samenwerking.

FIA = Foreign Investment Agency

Het FIA is een nationale instelling die buitenlandse bedrijven assisteert bij de overweging zich in het land te vestigen en dan wel bestaande activiteiten willen vergroten. Het FIA verstrekt informatie op gebied van economie, financieel en statistiek en helpt bij het selecteren van geschikte locaties voor een vestiging. Daarnaast geeft de organisatie ook algemeen bedrijfsadvies en kan informatie verschaffen met betrekking tot subsidies van de overheid.

IMF = Internationaal Monetair Fonds

Het IMF is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties opgericht in 1944 in kader van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog voor monetaire zaken. De doelstellingen van het IMF zijn: wisselkoersstabiliteit bevordering, een vrij internationaal

betalingen en financiële steun verlenen aan leden met problemen op de betalingsbalans.

MNC = MultiNational Corporation (Nederlands: MNO, MultiNationale Organisatie)

PERC = Political and Economic Risk Consultancy

PERC is een adviserend bedrijf en heeft zich gespecialiseerd in strategische bedrijfsinformatie en analyses voor bedrijven die zaken doen in Oost en Zuidoost-Azië. Zij geven verscheidene rapportages met betrekking tot risico van de landen in Azië.

UNDP = United Nations Development Programme (Nederlands: Verenigde Naties ontwikkelingsprogramma) of UNDP is een ontwikkelingsorganisatie die ontwikkelingslanden voorziet van advies, training en materiaal om armoede tegen te gaan en ontwikkeling te bevorderen.

VN = Verenigde Naties

De Verenigde Naties is een internationale organisatie, opgericht door 51 landen in 1945 na de Tweede Wereldoorlog. De organisatie is gericht op samenwerking op gebied van mensenrechten, veiligheid, internationale recht en ontwikkeling van de wereldeconomie en culturele en maatschappelijke ontwikkelingen.

WTO = World Trade Organisation (Nederlands: Wereldhandelsorganisatie)

De WTO is een intergouvernementele organisatie opgericht in 1955 en heeft als een van de taken de bevordering van internationale handel en opheffing van handelsbarrières.

BCC = Business Corporate Contract

JV = Joint Venture

Referenties

Boeken:

Van Marrewijk, C. (2007), *International Economics: Theory, Application and Policy*, Erasmus University Rotterdam, Oxford University Press uitgeverij, H15 p 319.

Artikelen:

Industrial Policy Reform in China: Structural and Regional Imbalances.

Richard M. Auty. Transactions of the Institute of British Geographers, New Series, Vol. 17, No. 4 (1992), pp. 481-494

Doi Moi Policy and the Small-Enterprise Boom in Ho Chi Minh City, Vietnam. Donald B. Freeman Geographical Review, Vol. 86, No. 2 (Apr, 1996), pp. 178-197

The Prospects for Regional Economic Integration between China and the Five Central Asian Countries. Hsiu-Ling Wu, Chien-Hsun Chen. Europe-Asia Studies, Vol. 56, No. 7 (Nov., 2004), pp. 1059-1080

Rugman, A. (1985). Internalization is still theory of foreign direct investment. *Weltwirtschaftliches Archiv*, 121, pp. 570-575.

Verslagen van onderzoeken:

Grant Thornton (2008): *Privately held business: the world's economic engine.*

International Business Report 2008 – Global overview

Link: http://www.internationalbusinessreport.com/files/ibr_global_overview.pdf

Jetro (2008): *JETRO Releases Summary of its 2008 White Paper on International Trade and Foreign Direct Investment*

Link: <http://www.jetro.go.jp/en/news/releases/20080807699-news>

Asian Development Bank (2008): *Asian Development Outlook 2008, Vietnam*

Link: <http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2008/VIE.asp>

Development and Policies Research Center, Nguyen A. and Nguyen T. (2007)
Foreign Direct Investment in Vietnam: An overview and analysis the determinants of spatial distribution across

Link: http://mpra.ub.uni-muenchen.de/1921/1/MPRA_paper_1921.pdf

Elektronische tijdschriften:

EBSCO publishing, *Vietnam economic review*:

Link: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=buh&jid=5IU&site=ehost-live>

EBSCO host, *Vietnam economic structure*:

Link: <http://web.ebscohost.com/ehost/pdf?vid=3&hid=13&sid=ecadefcc-0452-4136-9e41-2d63341a1c46%40sessionmgr2>

EVD internationaal ondernemen en samenwerken (2008), *Vietnam: arbeidsmarkt*

Link: <http://www.evd.nl/zoeken/showbouwsteen.asp?bstnum=146105&location=>

Websites

www.imf.org

<http://www.mofa.gov.vn/>

www.hochiminhcity.gov

www.doithoaidn.hochiminhcity.gov.vn

Databanken:

The World Bank Group

World Development Indicators (WDI)

International Monetary Fund (IMF)

General Statistics Office

UNCTAD

Secundaire bronnen

Kranten

NRC dagblad, *‘Vietnam lid van de WTO (NRC)’*

Link: <http://weblogs.nrc.nl/weblog/evj/2006/11/27/vietnam-lid-van-de-wto/>

Financieel dagblad, *Vietnam favoriet boven China (Financieel Dagblad)*

Link: <http://www.fd.nl/csFdArtikelen/WEB-HFD/y2008/m03/d05/vietnam>

Tijdsplanning

Week 19

- Het definitief formuleren van de probleemstelling
- Hoofdstuk 1: Doel en aard verder uitwerken
- Verder verdiepen in de literatuur

Week 20

- Hoofdstuk 1: Verder afmaken
- Literatuur: verzamelen van en lezen van relevante artikelen
- Begin maken aan hoofdstuk 2: het beschrijven de geschiedenis van de economische ontwikkeling en de economische ontwikkeling van nu

Week 21

- Beschrijving verder uitwerken
- Verder verzamelen van de literatuur
- Begin maken aan de analyse en verwachting

Week 22

- Hoofdstuk 2 verder afmaken
- Literatuur doornemen

Week 23

- Gegevens opzoeken en uitwerken van de verschillende landen
- Begin maken aan de analyse van de data (Hoofdstuk 4)

Week 24

- Literatuur verzamelen met betrekking tot de 'drivers' van de economie in Azië
- De verdere omschrijving van de Aziatische tijgers en samenhang met Vietnam

Week 25

- Verder uitwerken van hoofdstuk 4
- Verzamelen van relevante literatuur en verder in verdiepen
- Analyse van de drivers met de drives van Vietnam

Week 26

- Conclusie
- Overall-check alle hoofdstukken
- Vormgeving scriptie

Week 27

- Inleveren

Bijlage

Tabel 1 Regio indeling en relatieve grootte

Regio	Gebied	Belangrijkste landen	Bevolking (%)*
Ontwikkelingsregio's			
EAP	Oost Azië en de Pacific	China, Indonesië	30
ECA	Oost Europa en Centraal Azië	Rusland, Turkije	8
LAC	Latijns Amerika en Carabisch gebied	Brazilië, Mexico	8
MNA	Midden Oosten en Noord Africa	Egypte	5
SAS	Zuid Azië	India	22
SSA	Sub-Sahara Afrika	Nigeria, Zuid Afrika	11
Ontwikkelde regio's			
NAm	Noord Amerika	VS	5
EUR	West Europa	EU landen	7
AA's	AustralAzië	Japan, Australië	4

* Percentage van wereldbevolking

Bron: 'Europa als spin in het web', van Marrewijk en Hinlopen, 2001

Tabel 2. Top ten FDI countries and territories as of 2 July 2002

Countries and territories	Number of projects	Capital (\$ mill)
Singapore	254	6,907.67
Taiwan	832	5,298.33
Japan	339	4,119.02
South Korea	403	3,461.86
Hong Kong	234	2,819.21
France	117	2,039.57
B.V.Islands	144	1,759.48
Netherlands	42	1,655.56
Russia	41	1,506.36
UK	40	1,171.56

Source: Vietnam Investment Review, No 563/July 29-August 4, 2002.

Tabel 3: FDI structure by cities/provinces as of 2 July, 2002

City/province	Project (%)	Capital (%)
Total	100.00	100.00
Baria-VungTau	2.36	4.73
BinhDuong	16.44	7.05
DongNai	10.54	13.73
HaiDuong	1.12	1.30
HaiPhong	3.20	3.38
HaNoi	12.30	20.42
HoChiMinh city	34.11	26.56
LamDong	1.60	2.20
QuangNgai	0.15	3.44
ThanhHoa	0.21	1.15
Others	17.98	16.05

Source: Vietnam Investment Review, No 563/July 19-August 4,2002.

Tabel 4: Foreign Direct Investments licensed in period 1988-2007

Foreign direct investment projects licensed in period 1988 - 2007						
	Number of projects	Registered capital (Mill. USD) ⁽¹⁾				Implementation capital (Mill. USD)
		Total	Of which: Charter capital			
			Total	Foreign side	Vietnam side	
Total	9810	99596,2	43129,0	36413,7	6715,3	45445,5
1988	37	341,7	258,7	219,0	39,7	
1989	67	525,5	300,9	245,0	55,9	
1990	107	735,0	720,1	623,3	96,8	
1991	152	1291,5	1072,4	883,4	189,0	328,8
1992	196	2208,5	1599,3	1343,7	255,6	574,9
1993	274	3037,4	1842,5	1491,1	351,4	1017,5
1994	372	4188,4	2539,7	2030,3	509,4	2040,6
1995	415	6937,2	3705,1	2857,0	848,1	2556,0
1996	372	10164,1	3511,4	2906,3	605,1	2714,0
1997	349	5590,7	2649,1	2046,0	603,1	3115,0
1998	285	5099,9	2474,2	1939,9	534,3	2367,4
1999	327	2565,4	975,1	870,5	104,6	2334,9
2000	391	2838,9	1312,0	951,8	360,2	2413,5
2001	555	3142,8	1708,6	1643,0	65,6	2450,5
2002	808	2998,8	1272,0	1191,4	80,6	2591,0
2003	791	3191,2	1138,9	1055,6	83,3	2650,0
2004	811	4547,6	1217,2	1112,6	104,6	2852,5
2005	970	6839,8	1973,4	1875,5	97,9	3308,8
2006	987	12004,0	4674,8	4328,3	346,5	4100,1
Prel. 2007	1544	21347,8	8183,6	6800,0	1383,6	8030,0

⁽¹⁾ Including supplementary capital to licensed projects in previous years.

Source: General statistics Office.

Tabel 5: Foreign Direct Investments by kind of economic activity

Foreign direct investment projects licensed from 1988 to 2007 by kind of economic activity						
	Number of projects	Registered capital (Mill. USD) ^(*)				Share of total registered capital (Percentage of total registered capital)
		Total	Of which: Charter capital			
			Total	Of which		
			Foreign side	Vietnam side		
Total	9810	99596,2	43129,0	36413,7	6715,3	
Agriculture and forestry	518	3397,5	1512,2	1322,4	189,8	3,4
Fishery	156	515,1	249,3	188,4	60,9	0,5
Mining and quarrying	119	3742,8	2892,3	2525,9	366,4	3,8
Manufacturing	6323	52345,4	21328,6	18598,4	2730,2	52,6
Electricity, gas and water supply	30	1937,7	612,3	594,6	17,7	2,0
Construction	254	6808,0	2171,3	1600,9	570,4	6,8
Wholesale and retail trade; Repair of motor vehicles, motor cycles and personal and	108	641,9	292,2	192,9	99,3	0,6
Hotels and restaurants	291	7620,6	3144,9	2474,0	670,9	7,65
Transport; storage and communications	272	5072,3	3788,4	2918,7	869,7	5,1
Financial intermediation	65	862,7	791,1	730,6	60,5	0,87
Real estate, renting business activities	1341	14191,8	5252,3	4391,9	860,4	12,3
Education and training	101	146,8	72,7	60,3	12,4	0,15
Health and social work	54	591,4	224,8	188,5	36,3	0,6
Recreational, cultural and sporting activities	112	1683,5	769,4	603,1	166,3	1,69
Community, social and personal service activities	66	38,7	27,2	23,1	4,1	0,0

^(*) Including supplementary capital to licensed projects in previous years.

Source: General Statistics Office.

Tabel 6: Total labour force in period 1980-2007

UNCTAD Handbook of Statistics 2008

Total labour force in period 1980-2007

		Thous.pers.
Year	Total	
1980	23922	
1981	24557	
1982	25260	
1983	25973	
1984	26727	
1985	27540	
1986	28324	
1987	29090	
1988	29859	
1989	30592	
1990	31284	
1991	32128	
1992	32949	
1993	33744	
1994	35574	
1995	35409	
1996	36197	
1997	37025	
1998	37919	
1999	38862	
2000	39770	
2001	40678	
2002	41641	
2003	42561	
2004	43603	
2005	44608	
2006	45628	
2007	46651	

Source: UNCTAD Handbook of Statistics 2008 (<http://stats.unctad.org>)

Tabel 7: Industrial output value at current prices by ownership

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bill. Dongs											
TOTAL	149432.5	180428.9	208676.8	244137.5	336100.3	395809.2	476350.0	620067.7	808958.3	991249.4	1204592.6
State	74161.1	85290.3	94727.5	97472.1	114799.9	124379.7	149651.5	181675.3	221450.7	249085.2	271050.6
Central	49493.4	56862.7	64287.0	65473.6	78586.5	85947.4	104626.7	129007.2	165697.5	191381.1	212758.3
Local	24667.7	28427.6	30440.5	31998.5	36213.4	38432.3	45024.8	52668.1	55753.2	57704.1	58292.3
Non-State	35682.2	42750.9	44592.6	53604.0	82499.1	107020.6	128389.9	171036.6	234242.8	309053.8	401492.8
Collective	836.4	970.5	1086.0	1331.3	2165.6	2162.0	2727.0	2745.8	3433.0	4008.8	4594.6
Private	11758.3	16472.8	19109.6	22262.7	47861.1	64608.0	79402.7	114277.0	164928.6	225033.4	306654.6
Households	23087.5	25307.6	24397.0	30010.0	32472.4	40250.6	46260.2	54013.8	65881.2	80011.6	90243.6
Foreign invested sector	39589.2	52387.7	69356.8	93061.4	138801.3	164408.9	198308.6	267355.8	353264.8	433110.4	532049.2
Structure (%)											
TOTAL	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
State	49.6	47.3	45.4	39.9	34.2	31.4	31.4	29.3	27.4	25.1	22.5
Central	33.1	31.5	30.8	26.8	23.4	21.7	22.0	20.8	20.5	19.3	17.7
Local	16.5	15.8	14.6	13.1	10.8	9.7	9.4	8.5	6.9	5.8	4.8
Non-State	23.9	23.7	21.4	22.0	24.5	27.0	27.0	27.6	28.9	31.2	33.3
Collective	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.6	0.4	0.4	0.4	0.4
Private	7.9	9.1	9.2	9.1	14.2	16.3	16.7	18.4	20.4	22.7	25.5
Households	15.5	14.0	11.7	12.3	9.7	10.2	9.7	8.7	8.1	8.1	7.5
Foreign invested sector	26.5	29.0	33.2	38.1	41.3	41.6	41.6	43.1	43.7	43.7	44.2

Source: General Statistics Office

Tabel 8: Gross domestic product at current prices by ownership and by kind of economic activity

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Bill. dongos Prel. 2007
TOTAL	228892	272036	313623	361017	399942	441646	481295	535762	613443	715307	839211	974266	1144015
By ownership ⁽¹⁾													
State	91977	108634	126970	144407	154927	170141	184836	205652	239736	279704	322241	364250	416794
Non-State	122487	143296	158203	180396	196057	212879	230247	256413	284963	327347	382804	444560	525141
Collective	23020	27271	27946	32131	35347	37907	38781	42800	45966	50718	57193	63622	70814
Private	17020	20129	22625	26153	29004	32267	38243	44491	50500	60703	74612	91710	115639
Household	82447	95896	107632	122112	131706	142705	153223	169122	188497	215926	250999	289227	338688
Foreign investment sector	14428	20106	28450	36214	48958	58626	66212	73697	88744	108256	134166	165456	202080
By kind of economic activity													
Agriculture	52713	61048	65883	76170	83335	87537	87861	96543	106385	119107	132985	149660	174076
Forestry	2842	4695	4813	5304	5737	5913	6093	6500	7775	9412	10052	10802	12067
Fishing	6664	9771	10130	11598	12651	14906	17904	20340	24125	27474	32947	38335	46045
Mining and quarrying	11009	15282	19768	24196	33703	42606	44345	46153	57326	72492	88897	99702	111664
Manufacturing	34318	41290	51700	61906	70767	81979	95211	110285	125476	145475	173122	207027	244537
Electricity, gas and water supply	4701	6538	8604	10339	11725	13993	16028	18201	22224	25091	28929	33464	39862
Construction	15792	17766	20522	20858	21764	23642	27931	31558	37100	44558	53276	64503	79617
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motor cycles and personal and household goods	37491	43125	48914	55783	59384	62836	67788	75617	83297	96995	113768	132794	156286
Hotels and restaurants	8625	9776	11307	12404	13412	14343	15412	17154	18472	22529	29329	35861	44953
Transport, storage and communications	9117	10390	12418	14076	15546	17341	19431	21095	24725	30402	36629	43825	50769
Financial intermediation	4604	5148	5444	6274	7488	8148	8762	9763	10858	12737	15072	17607	20752
Scientific activities and technology	1405	1629	1774	2026	1902	2345	2646	3009	3694	4315	5247	6059	7063
Real estate, renting and business activities	12392	13507	15355	17683	18260	19173	21589	24452	27287	31304	33635	36814	43509
Public administration and defence; compulsory social security	8278	9417	10460	11849	11683	12066	12784	13816	16676	19061	23038	26737	31335
Education and training	8293	9887	11274	13202	14004	14841	16245	18071	21403	23335	26948	30718	34821
Health and social work	3642	4007	4381	4979	5401	5999	6417	7057	8865	10851	12412	14093	16151
Recreational, cultural and sporting activities	1259	1511	1844	2068	2378	2558	2800	2987	3376	3693	4158	4617	5195
Activities of party and of membership organisations	223	281	443	577	584	614	651	712	774	885	1054	1217	1425
Community, social and personal service activities	4979	6319	7855	8874	9323	9853	10412	11412	12497	14354	16293	18789	21960
Private households with employed persons	545	649	734	850	895	953	985	1037	1108	1237	1421	1640	1927

⁽¹⁾Data revised according to result of the enterprise survey and route of equalization.

Source: General Statistics Office

Tabel 9: Employed population as of annual 1 July by ownership and by kind of economic activity ⁽¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Thous. pers. Prel. 2007
Total	37609.6	38562.7	39507.7	40573.8	41586.3	42526.9	43338.9	44171.9
By ownership								
State	3501.0	3603.6	3750.5	4035.4	4108.2	4038.8	3948.7	3974.6
Non-state	33734.9	34510.7	35167.0	35762.7	36525.5	37355.3	38057.2	38657.7
Foreign investment sector	373.7	448.5	590.2	775.7	952.6	1132.8	1333.0	1539.6
By kind of economic activity								
Agriculture and forestry	23491.7	23386.6	23173.7	23117.1	23026.1	22800.0	22439.3	22176.4
Fishing	988.9	1083.0	1282.1	1326.3	1404.6	1482.4	1555.5	1634.4
Mining and quarrying	255.8	271.7	283.4	296.2	324.4	341.2	370.0	397.5
Manufacturing	3550.3	3887.3	4160.3	4560.4	4832.0	5248.5	5655.8	5963.1
Electricity, gas and water supply	82.7	104.0	114.7	125.8	137.2	151.4	173.4	197.0
Construction	1040.4	1291.8	1526.3	1688.1	1922.9	1998.8	2136.6	2267.7
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motor cycles and personal and household goods	3896.8	4062.7	4281.0	4532.0	4767.0	4933.1	5114.0	5291.7
Hotels, Restaurant	685.4	700.0	715.4	739.8	755.3	767.5	783.3	813.9
Transport, storage and communications	1174.3	1179.8	1183.0	1194.4	1202.2	1208.2	1213.8	1217.3
Financial intermediation	75.2	85.4	98.4	109.7	124.9	156.3	182.8	209.9
Scientific activities and technology	18.8	21.2	19.2	20.3	25.0	24.5	26.0	26.9
Real estate, renting and business activities	63.9	73.2	90.5	109.7	129.7	151.4	178.7	216.0
Public administration and defence; compulsory social security	376.1	396.0	438.4	483.4	535.6	648.4	716.9	793.2
Education and training	995.1	1037.4	1090.4	1145.4	1183.9	1233.7	1300.2	1356.6
Health and social work	225.6	254.5	280.5	308.7	344.7	359.7	372.7	384.3
Recreational, cultural and sporting activities	132.0	123.4	126.4	130.0	128.8	132.7	134.3	136.4
Activities of Party and of membership organisations	63.9	80.2	94.8	109.7	125.9	149.5	171.5	192.9
Community, social and personal service activities and private household with employed persons	492.7	524.5	549.2	576.8	616.1	739.5	814.2	896.7

Source: General Statistics Office